

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว ตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมากมายจึงมีความจำเป็นต้องเร่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม การสร้างค่านิยมใหม่ที่ยอมรับร่วมกันบนฐานของความไวเนื้อเชื่อใจและเกื้อกูลกันในสังคม โดยการเสริมสร้างทุนทางสังคมและความสัมพันธ์ของคนในสังคม ปลุกฝังกระบวนการคิดในการเคารพซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ยอมรับข้อจำกัด ความแตกต่างของอัตลักษณ์ในพื้นที่และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รื้อฟื้นค่านิยมที่ดีและสร้างค่านิยมใหม่ที่เป็นที่ยอมรับบนพื้นฐานของความไวเนื้อเชื่อใจ เกิดความร่วมมือ แบ่งปันและเอื้ออาทรกันในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 10)

ดังนั้นต้องเสริมสร้างจิตสำนึกทางสังคมและวัฒนธรรมที่ดึงมาด้วยการปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจให้คนไทยปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและควมมีคุณค่าในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน อีกทั้งยังต้องเสริมสร้างพลังทางสังคมให้ทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยเรียนรู้ เข้าใจและปฏิบัติตนในหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบที่ดี ในฐานะพลเมืองดีของสังคม มีค่านิยมไม่ยอมรับการกระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชัน พร้อมทั้งมีวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีส่วนร่วมในทุกด้านแบบมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี เคารพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความคิดเห็นที่แตกต่างกันในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้มีจิตอาสาเข้าร่วมพัฒนาสังคมในทุกระดับ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทาง ร่วมตัดสินใจและขับเคลื่อนไปสู่ภาคการปฏิบัติจนถึงร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน อีกทั้งยังต้องปลูกจิตสำนึกในการเร่งสร้างบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมและคนยากจนในชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมไทยในทุกๆระดับนั้น มีความสำคัญยิ่งซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้ระบุไว้ว่า การยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต บนหลักการพื้นฐาน

สำคัญที่คนไทยต้องมีความรู้ ใฝ่เรียนรู้ ตัดสินใจด้วยความระมัดระวัง มีสำนึกในศีลธรรมและจริยธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อดทน มีสติใช้ปัญญาจะนำไปสู่ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สามารถดำเนินชีวิตอย่างสมดุลทุกด้าน การสร้างภูมิคุ้มกันให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สร้างจิตสำนึกที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน บนความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อเป็นฐานในการก้าวไปสู่สังคมที่มีความใสใจและแบ่งปันต่อผู้อื่น อีกทั้งกระแสวัฒนธรรมเสมือนจริงที่แพร่เข้ามาผ่านโลกไซเบอร์ ทำให้มีการสร้างเครือข่ายทางสังคมมากขึ้น มีอิทธิพลและพิจารณาญาณในการเลือกรับ การปรับและการใช้วัฒนธรรม ส่งผลให้ค่านิยมไทยมีการปรับเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมที่รับมาเด็กและเยาวชนที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกันดีพอหรือขาดพิจารณาญาณกลั่นกรองจะเสี่ยงต่อการรับวัฒนธรรมที่ไม่ดีงามมาใช้โดยง่าย นอกจากนี้ยังมีการใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมเสมือนจริงในเชิงของการสร้างปัญหามากกว่าเชิงสร้างสรรค์ทำให้ความสัมพันธ์กับคนรอบข้างลดลงสร้างพื้นที่ส่วนตัวมากขึ้นนำไปสู่ความแตกแยกในครอบครัวและการมีส่วนร่วมในสังคมลดลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 10 - 24)

ขณะเดียวกันกระแสดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์โดยยากต่อการหลีกเลี่ยง ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางสังคมและวัฒนธรรมแก่ชุมชน มีสัญญาณว่าคนจำนวนไม่น้อย เริ่มเสื่อมถอยคุณธรรม จริยธรรมห่างเหินจากวัดห่างพุทธศาสนาและพระธรรมคำสอนในการให้กระทำความดี ลุ่มหลงในกามสุข ขาดความยังคิดและไว้สติ ไม่คำนึงถึงความงามถูกผิดชั่วดี มีการคบชู้ทั้งชายหญิง มีค่านิยมที่เป็นปัจเจกมากขึ้น เริ่มไม่พึ่งพาซึ่งกันและกัน เคยลงแขกทำนา ขอแรงสร้างบ้าน งานบวชงานแต่ง ล้วนต้องจ่ายค่าจ้างแรงงาน ขาดการแบ่งปันและเอื้ออาทร พึ่งพากันยาก อาหาร เคยผลิตบริโภคเอง กลับขาดการพึ่งพาตนเอง เน้นการบริโภคตามวิถีทุนนิยมอย่างวัฒนธรรมเมืองมากขึ้นที่อยู่อาศัย จากวัฒนธรรมการปลูกสร้างบ้านไม้สองชั้น ชั้นล่างโล่งสูงเพื่อไว้ใช้ประโยชน์กิจกรรมของคนในครอบครัว หรือเป็นศูนย์เสวนา (ศูนย์โฮม) กับเพื่อนบ้าน ถูกปรับเปลี่ยนเป็นบ้านสองชั้นคอนกรีตเสริมเหล็ก ชั้นล่างสูญหาย ทั้งยังถูกปิดกั้นด้วยรั้วคอนกรีตไม่สามารถสัญจรผ่านได้ ความสัมพันธ์ระหว่างกันสูญหายตาม เครื่องนุ่งห่ม จากเคยถักทอตัดเย็บใช้เอง เปลี่ยนเป็นนิยมเสื้อผ้าตามแฟชั่นเมือง จนหมดความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน การรักษาโรคเคยใช้สมุนไพร ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน ปัจจุบันสูญสลาย คนส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอำเภอ แม้เพียงเจ็บป่วยด้วยโรคพื้นฐาน ทั้งโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ทั้งยัง

มีค่านิยมที่มุ่งแสวงหาความสุขส่วนตัวและคำนึงถึงประโยชน์แต่พวกพ้องมากกว่าส่วนรวม เกิดการบุกรุกครอบครองที่สาธารณะอย่างไม่ละอาย บางรายถึงกับถือครองเอาเป็นของตน ความสัมพันธ์แบบเครือข่ายติดตลอย สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความเปราะบาง จนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมมากขึ้น ทั้งการหย่าร้าง ความรุนแรงในครอบครัว โดยเฉพาะในเด็ก และสตรี การเลียนแบบเอาอย่างวัฒนธรรมต่างแดน ความเป็นสมัยใหม่ ซึ่งเน้นการบริโภค เกินความจำเป็น ฟุ่มเฟือย ไม่ดำรงในทางพอเพียง อันส่งผลทำให้ครอบครัวมีแนวโน้มอ่อนแอ และขาดความอบอุ่น เพราะพ่อแม่มีวแต่มุ่งหาเงินมาจุนเจือครอบครัวเพื่อความทัดเทียมทางสังคม จนลืมเวลาใกล้ชิดครอบครัวส่งสอนลูก ๆ ปล่อยให้เพื่อนเป็นผู้ชี้แนะและให้ความอบอุ่น แทน ทั้งยังเกิดแนวโน้มคนในชุมชนขาดความไว้เนื้อเชื่อใจและขาดการมีส่วนร่วมทางสังคม ชุมชนอยู่ร่วมกันแบบสวมหน้ากากเข้าหากัน ยกย่องต่อหน้า นินทาว่าร้ายลับหลัง จึงดีจึงเด่น กล้าใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหามากขึ้น ยิ่งในสภาวะความคิดเห็นทางการเมืองแตกเป็นสองขั้ว ยิ่งทำให้ขาดความไว้เนื้อเชื่อใจกันทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน ไม่กล้าเปิดเผยความคิดเห็นทางการเมือง ขาดความร่วมมือระหว่างข้าราชการเมืองตรงกันข้าม เด็กและเยาวชนขาดความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดี ขาดศีล สมาธิ ปัญญา หลงไหลในค่านิยมต่างชาติที่มอมเมา ไม่หวงแหนในวัฒนธรรมที่มีรากเหง้าอันงดงามของตน ขาดความรู้ในกาลเทศะ ขาดความเคารพตนเองและผู้อื่น อันเป็นความเสื่อมถอยทางคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ค้ำจุน จากปัญหาดังกล่าว ได้สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ ชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่องการศึกษา พักยะการทำงาน และการดำเนินชีวิต สร้างสถาบันของชุมชนให้มีความเข้มแข็งเป็นพลังร่วมในการทำหน้าที่และบทบาทได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปูถูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ค้ำจุนร่วมกันและยึดหลักผลประโยชน์ของชุมชน โดยส่วนรวม

ดังนั้น ชุมชนकारวะตะธรรม จึงก่อตั้งขึ้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยยึดตามหลักพุทธธรรม ในเรื่องความเคารพ ที่อยู่บนฐานการระตา 6 เป็นเบื้องต้น ยึดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ในยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมและยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สังคมนักเรียนรู้อุดมคติชีวิตอย่างยั่งยืน ยึดตามหลักปรัชญาของทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตที่พอเพียงด้วยความมีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกันที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บนพื้นฐานแห่งการมีความรู้คู่คุณธรรม ยึดตามการก้าวสู่สังคมสีเขียวในเรื่องการสร้างสังคมที่เป็นธรรม โดยมุ่งพัฒนาระบบบริการทางสังคมให้มีคุณภาพเท่าเทียมและเป็นธรรม (เอกสาร

ประกอบการประชุมประจำปี พ.ศ.2555 ของ สศช. เรื่องอนาคตประเทศไทยบนเส้นทางสีเขียว. 2555 : 15) ยึดตามสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยนวัตกรรมทางสังคม (Social innovation) โดยเป็นนวัตกรรมที่มีคนเป็นจุดศูนย์กลางและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหลัก (เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2555 ของ สศช. เรื่องอนาคตประเทศไทยบนเส้นทางสีเขียว. 2555 : 222)

ทั้งนี้เพื่อให้ผู้คนในชุมชนเกิดการดำเนินวิถีชีวิตบนหลักการพื้นฐานที่คนในชุมชนต้องมีความเคารพสิ่งสำคัญร่วมกันคือคนเคารพคน คนเคารพธรรมชาติและคนเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ เพราะในสังคมไทยสิ่งที่ยิ่งใหญ่คือ คนเคารพคนและวิถีชีวิตที่ยั่งยืนยิ่งยงคือคนเคารพธรรมชาติ และคนเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ ทั้งนี้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างกลุ่มคน ระหว่างพื้นที่และระหว่างวัย พี่พวาศักดิ์และเอื้ออาทรเกื้อกูลและแบ่งปันกัน ภายใต้อาณัติความแตกต่าง หลากหลาย อีกทั้งการสัมมนาเรื่อง “สืบสานรากเหง้า ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ระหว่างปราชญ์ชาวบ้าน ด้านพิธีกรรม ปราชญ์ด้านสมุนไพร ปราชญ์ด้านการรักษาโรค ปราชญ์ด้านการผลิตข้าวและอาหาร เมื่อวันที่ 26 - 28 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 ณ ศูนย์รวมใจ ทางไท ทางธรรม ทางพอเพียง บ้านหัวจัว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเห็นตรงกันว่า คารวะธรรม คือ ความเคารพต่อกันจะนำคนและชุมชนสู่ความสุข อีกประการหนึ่งเนื่องมาจากการทำบุญเลี้ยงพระและจัดเสวนาร่วมกันเรื่อง “ชุมชนคารวะตะธรรม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ระหว่างพระสงฆ์ นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้แทนชุมชน ครู ผู้ปกครอง องค์กรบริหารส่วนตำบลยางตลาด จำนวน 100 คนเมื่อวันที่ 18 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 ณ ศูนย์รวมใจ ทางไท ทางธรรม ทางพอเพียง บ้านหัวจัว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำสู่ “กาฬสินธุ์ต้นแบบเมืองแห่งความสุข” มีความเห็นพ้องว่า ชุมชนคารวะตะธรรม เป็นแนวทางปฏิบัติอีกแนวทางหนึ่งในการดำเนินวิถีชีวิตสู่สังคมแห่งความสุขคือ สังคมใจงาม

สังคมใจงาม หมายถึง สังคมแห่งพุทธธรรมบนฐานการระตา 6 ที่สำคัญในคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม โดยเริ่มต้นจากคนเคารพสิ่งสำคัญร่วมกันคือ คนเคารพคน คนเคารพธรรมชาติ คนเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ เพราะหากปราศจากการเคารพสิ่งสำคัญร่วมกันแล้ว จะหาสังคมแห่งความสุขหรือสังคมใจงามได้ยาก การปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมในเรื่องความเคารพบนฐานการระตา 6 อันได้แก่ 1) พุทธการระตา หมายถึง การเคารพนับถือผู้ต้นรู้ผู้เบิกบาน 2) ธรรมการระตา หมายถึง การเคารพนับถือในคำสอนให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ปฏิบัติตามแล้วพ้นจากทุกข์ได้จริง 3) สังฆการระตา หมายถึง การเคารพนับถือผู้แสวงหาความตื่นรู้ หรือนักบวชผู้แสวงสู่อริยสงฆ์เพื่อความสุขหลุดพ้น 4) สิกขการระตา หมายถึง การเคารพนับถือ

ในศีลสมาธิ ปัญญา คือ การศึกษาธรรมด้วยการปฏิบัติบูชา คือ รักษาศีลและทำความเพียร ฝึกอบรมจิตให้เป็นสมาธิเพื่อเจริญปัญญาให้แก่กล้าเป็นภาวนามยปัญญา 5) อัปมาทการวระตา หมายถึง การเคารพนับถือในความไม่ประมาทเลินเล่อ ถูกดูหมิ่นและละเลยต่อการศึกษา นอบน้อมศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนถึงอันควรทำและ 6) ปฏิสันถการวระตา หมายถึง การเคารพนับถือ ความคิดเห็นผู้มาพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในธรรมด้วยการปฏิบัติอย่างสัมมาการวระ ซึ่งเป็นทิศทางเดียวกับความเชื่อของ "ชุมชนการวระธรรม"

ดังนั้น จึงต้องทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อยืนยันความเป็นจริงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และยืนยันว่าเป็นเช่นตั้งแรงบันดาลใจและกิจกรรมที่ได้ขับเคลื่อนผ่านมาหรือไม่ จนนำไปสู่การออกแบบการวิจัย คือ

คำถามวิจัย

- 1.ปรากฏการณ์ทางสังคมชุมชนบ้านหัวจัว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร
- 2.กระบวนการชุมชนการวระธรรมที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนชุมชนบ้านหัวจัว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร
- 3.การนำกระบวนการชุมชนการวระธรรมไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนพื้นที่อื่น เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมชุมชนบ้านหัวจัว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษากระบวนการชุมชนการวระธรรมที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนชุมชนบ้านหัวจัว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อนำกระบวนการชุมชนการวระธรรมที่เหมาะสมไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนพื้นที่อื่น

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มคนและครอบครัว ได้แก่ พระสงฆ์ นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้แทนชุมชน ครูผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ในชุมชนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2. พื้นที่ทำงานวิจัย

2.1 พื้นที่ขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ร่วมคือ ชุมชนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 พื้นที่ขับเคลื่อนนวัตกรรมคือ ชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ระยะเวลาวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมชุมชนการ วัฒนธรรมในชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ภายในเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556

ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการชุมชนการ วัฒนธรรมที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ภายในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557

ระยะที่ 3 นำชุมชนการ วัฒนธรรมที่เหมาะสมไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนพื้นที่อื่น ภายในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557

4. สาระสำคัญ

มุ่งเน้นที่จะศึกษา ปรากฏการณ์ทางสังคม กระบวนการชุมชนการ วัฒนธรรมที่เหมาะสมในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการดำเนินชีวิตบนหลักการพื้นฐานสำคัญที่คนในชุมชนต้องมีความรู้ ใฝ่เรียนรู้ ตัดสินใจด้วยความระมัดระวัง มีสำนึก ในคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรมตลอดจนค่านิยมที่ดีงาม โดยยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ระหว่างกลุ่มคน ระหว่างพื้นที่และระหว่างวัย พึ่งพาอาศัยเกื้อกูลอาทรกันและแบ่งปันภายใต้ความหลากหลายทางความคิด บนพื้นฐานการเคารพสิ่งสำคัญร่วมกันที่คนเคารพคน คนเคารพธรรมชาติ และคนเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ ตลอดจนนำชุมชนการ วัฒนธรรมที่เหมาะสมไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนพื้นที่อื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชนการวะตะธรรม หมายถึง คนกลุ่มหนึ่งที่กำลังดำเนินชีวิตด้วยกระบวนการเรียนรู้ใหม่ที่เคารพสิ่งสำคัญร่วมกันคือ คนเคารพคน คนเคารพธรรมชาติและคนเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ ทั้งยังถือว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่พึงใส่ใจและปฏิบัติด้วยความเอื้ออาทรกันและแบ่งปัน โดยความหนักแน่นจริงจังมองเห็นคุณค่าและความสำคัญแล้วปฏิบัติต่อบุคคล ต่อธรรมชาติและต่อสิ่งเหนือธรรมชาติอย่างถูกต้องและจริงใจ

ชุมชนบ้านห้วยจั่ว หมายถึง กลุ่มคนซึ่งประกอบด้วยคนทุกเพศทุกวัย ในชุมชนบ้านหมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 8 ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ปรากฏการณ์ทางสังคม หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเกิดขึ้นอีก ที่มีความสัมพันธ์กับบริบทสภาพแวดล้อมในชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งทางสังคมและวัฒนธรรมต่อวิถีดำเนินชีวิตที่ให้ความเคารพในสิ่งสำคัญ ๆ ของผู้คนในชุมชน ทั้งการเคารพบุคคลเคารพธรรมชาติ และเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ

กระบวนการขับเคลื่อนชุมชนการวะตะธรรม หมายถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมหลากหลายที่มีรูปแบบเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลห้วยจั่ว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีศูนย์รวมใจ ทางไท ทางธรรม เป็นสถานที่ขับเคลื่อนงาน รวมทั้งบ้าน วัดและโรงเรียน

การเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนการวะตะธรรม หมายถึง การนำชุมชนการวะตะธรรมไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนพื้นที่อื่นและชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกับชุมชนการวะตะธรรม ผ่านกิจกรรมหลายรูปแบบที่เหมาะสมและนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับชุมชนพื้นที่ของตน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ชุมชนการวะตะธรรม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนบ้านห้วยจั่ว ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อผู้คนในชุมชนเกิดการดำเนินชีวิต ที่สำคัญในคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรม ตลอดจนค่านิยมที่ดีงาม ใฝ่เรียนรู้ ตัดสินใจด้วยความระมัดระวังในการเสริมสร้างครอบครัว ชุมชนที่มีค่านิยมร่วมกันโดยยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ระหว่างกลุ่มคน ระหว่างพื้นที่และระหว่างวัย พึ่งพาอาศัยและเอื้ออาทรเกื้อกูลกัน และแบ่งปันภายใต้ความแตกต่างหลากหลายความคิด เป็นสังคมใจงามบนพื้นฐานการเคารพสิ่งสำคัญร่วมกัน คือ คนเคารพคน คนเคารพธรรมชาติและคนเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติ